

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนกับการบริหารงานวิชาการให้
เกิดทักษะการเรียนรู้อย่างลุ่มลึกในผู้เรียน ของโรงเรียนในสหวิทยาเขตนวมินทร์ สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2

The Relationship between Sustainable Development Leadership and
Academic Administration for Deep Learning Skills Development of
Students in the Navamindra School Consortium under the Secondary
Educational Service Area Office Bangkok 2

จุฑามาส นิมิตร^{1*}, พร้อมพิไล บัวสุวรรณ², และ สุชาดา นันทะไชย³

^{1*}ผู้ประพันธ์บรรณกิจ ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ อีเมล: chuthamas.nim@ku.th

²ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ อีเมล: feduplb@ku.ac.th

³ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ อีเมล: feduypnc@ku.ac.th

Chuthamas Nimitr^{1*}, Prompilai Buasuwan², and Suchada Nanthachai³

^{1*}Corresponding Author, Department of Education, Faculty of Education, Kasetsart University,
Email: chuthamas.nim@ku.th

²Department of Education, Faculty of Education, Kasetsart University, Email: feduplb@ku.ac.th

³Department of Education, Faculty of Education, Kasetsart University, Email: feduypnc@ku.ac.th

Received: December 25, 2024 / Revised: January 23, 2025 / Accepted: February 10, 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับภาวะผู้นำเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน ของโรงเรียนในสหวิทยาเขตนวมินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 2) ระดับการบริหารงานวิชาการให้เกิดทักษะการเรียนรู้อย่างลุ่มลึกในผู้เรียน ของโรงเรียนในสหวิทยาเขตนวมินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนกับการบริหารงานวิชาการให้เกิดทักษะการเรียนรู้อย่างลุ่มลึกในผู้เรียน ของโรงเรียนในสหวิทยาเขตนวมินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 66 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบประเมินภาวะผู้นำเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน และการบริหารงานวิชาการให้เกิดทักษะการเรียนรู้อย่างลุ่มลึกในผู้เรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ผลการวิจัยปรากฏว่า ภาวะผู้นำเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก การบริหารงานวิชาการ

ให้เกิดทักษะการเรียนรู้อย่างลุ่มลึกในผู้เรียน โดยรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และพบว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับสูง ($r = 0.82$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: การบริหารงานวิชาการ, ทักษะการเรียนรู้อย่างลุ่มลึก, ภาวะผู้นำเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน

Abstract

The purpose of this research were to investigate 1) the level of sustainable development leadership within schools under the Navamindra Educational Consortium, affiliated with the Secondary Educational Service Area Office Bangkok 2, 2) the level of academic administration aimed at developing deep learning skills in students, within schools under the Navamindra Educational Consortium, affiliated with the Secondary Educational Service Area Office Bangkok 2 and 3) the relationship between sustainable development leadership and academic administration aimed at developing deep learning skills in students, within schools under the Navamindra Educational Consortium, affiliated with the Secondary Educational Service Area Office Bangkok 2. The sample consisted of 66 participants, including school administrators and heads of learning departments. Research instruments included evaluation forms assessing sustainable development leadership and academic administration for the development of deep learning skills in students. Data analysis was conducted using statistical methods, including mean, standard deviation, and Pearson's correlation coefficient. The results showed that both sustainable development leadership and academic administration for deep learning skill development achieved high overall mean scores. Additionally, the study identified a strong positive correlation between these two variables with statistical significance at the .01 level.

Keywords: Academic Administration, Deep Learning Skills, Sustainable Development Leadership

บทนำ

ในปี พ.ศ. 2558 เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals) ได้รับการรับรองจากองค์การสหประชาชาติให้เป็นเป้าหมายการพัฒนาระดับโลกที่มุ่งหวังพัฒนาให้สำเร็จในปี พ.ศ. 2573 มีทั้งหมด 17 เป้าหมาย โดยเป้าหมายที่ 4 เป็นเป้าหมายในส่วนมิติด้านสังคมที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ระบุว่า สร้างหลักประกันว่าทุกคนมีการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างครอบคลุมและเท่าเทียม และสนับสนุนโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต ซึ่งสอดคล้องกับที่ Office of the Basic Education

Commission (2023) ได้กล่าวถึงนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ในด้านโอกาสและการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา โดยมีนโยบายในการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้เข้าถึงโอกาสความเสมอภาค และได้รับการพัฒนาให้มีสมรรถนะสำหรับการศึกษาต่อ และการประกอบอาชีพในอนาคตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาประเทศ

ตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ในการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้เข้าถึงโอกาสความเสมอภาค และได้รับการพัฒนาให้มีสมรรถนะสำหรับการศึกษาต่อ และการประกอบอาชีพในอนาคตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาประเทศ โรงเรียนในสหวิทยาเขตนวนรินทร์ ภายใต้สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 ซึ่งมีพันธกิจในการพัฒนาสถานศึกษาเอื้อต่อการเรียนรู้ บรรลุเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยมีนโยบายและจุดเน้นในการปรับกระบวนการจัดการเรียนรู้ให้ทันสมัยและหลากหลายต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุก พัฒนาศักยภาพและคุณลักษณะของผู้เรียนตามความถนัด ความสนใจ ให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุข ซึ่งถึงแม้ว่าโรงเรียนในสหวิทยาเขตนวนรินทร์ จะเป็นโรงเรียนที่มีความใกล้ชิดกับแหล่งชุมชน แต่กลับพบว่า มีนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 10,368 คน ซึ่งมีจำนวนน้อยกว่านักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่มีจำนวน 11,767 คน ตามสถิติจำนวนนักเรียนปีการศึกษา 2567 ภาคเรียนที่ 1 โรงเรียนในสหวิทยาเขตนวนรินทร์ เหตุที่เป็นเช่นนี้อาจมีเหตุผลจากหลายปัจจัย หนึ่งในนั้นอาจเป็นเพราะเมื่อสำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งเป็นการศึกษาภาคบังคับ นักเรียนที่ยังไม่ค้นพบความสนใจ ความถนัด ความสามารถของตนเอง อาจไม่เลือกศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ตลอดจนการเลือกแผนการเรียนต่อในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายของนักเรียนบางส่วนมีความไม่สอดคล้องกับการเลือกเรียนต่อในระดับอุดมศึกษา ซึ่งก็ถือได้ว่ายังไม่บรรลุเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนตามพันธกิจของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ตลอดจนไม่สามารถพัฒนาศักยภาพและคุณลักษณะของผู้เรียนตามความถนัด ความสนใจ ตามนโยบายและจุดเน้น ซึ่งโรงเรียนในสหวิทยาเขตนวนรินทร์มีความต้องการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนมีสมรรถนะสำหรับการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพ ซึ่งการที่ผู้เรียนจะมีสมรรถนะสำหรับการศึกษาต่อและนำไปสู่การประกอบอาชีพให้สอดคล้องกับตลาดงาน เพื่อให้เกิดความยั่งยืน ผู้เรียนควรค้นพบความสนใจ ความถนัด ความสามารถของตนเอง เพื่อนำไปสู่การพัฒนาสมรรถนะได้ตรงตามศักยภาพ ซึ่งสอดคล้องกับที่ Supapoj (2021) ได้กล่าวว่า ผู้เรียนจำเป็นที่จะต้องเรียน ทำความรู้จัก และเข้าใจตนเองอย่างถ่องแท้ เช่น ความสนใจ ความถนัด ค่านิยม บุคลิกภาพของตนเองในด้านต่าง ๆ แต่กลับพบว่า ผู้เรียนบางส่วนไม่ทราบความสนใจ ความถนัดที่แท้จริงของตนเองสามารถสังเกตได้จากการประกอบอาชีพหลังจบการศึกษาที่ไม่ตรงตามสายการเรียน หรือการไม่ศึกษาต่อในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งจะพบว่า มีผู้เรียนเป็นจำนวนมากที่ประสบกับปัญหาดังกล่าว ส่งผล

ต่อการศึกษาต่อในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่ลดลง ก่อให้เกิดความไม่ยั่งยืนของสถานศึกษา และต่อตัวผู้เรียนในการประกอบอาชีพในอนาคต จากเหตุผลข้างต้น การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษามีส่วนสำคัญในการทำให้ผู้เรียนสามารถเกิดทักษะที่สำคัญต่อการประกอบอาชีพ นำไปสู่ทักษะการเรียนรู้อย่างยั่งยืน ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้นำขององค์กรจำเป็นต้องศึกษาและปรับตัวให้เป็นผู้นำเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน และเป็นผู้นำในการบริหารงานวิชาการ เพื่อให้สอดคล้องกับการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (Education for Sustainable Development) ซึ่งเป็นการเรียนรู้ที่ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถตัดสินใจอย่างมีข้อมูล นำไปสู่การค้นพบความสนใจ ความถนัด ความสามารถของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนมีความสุขในการเรียน ต่อยอดสู่การประกอบอาชีพตามความสนใจและตรงตามศักยภาพ

Suwani (2012) ได้กล่าวไว้ว่า ภาวะผู้นำแบบยั่งยืน เป็นรูปแบบการบริหารจัดการแนวใหม่ที่ได้รับอิทธิพลมาจากกระแสการพัฒนาของโลกที่มุ่งไปสู่ความยั่งยืน โดยมีองค์การสหประชาชาติเป็นองค์กรแรก ๆ ที่กำหนดให้เป็นวาระที่สำคัญขององค์กรและมุ่งรณรงค์ให้ทุกประเทศทั่วโลกให้ความสำคัญกับการพัฒนาแบบยั่งยืน ซึ่งผู้วิจัยได้สังเคราะห์สมรรถนะของผู้นำเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนตามแนวคิดผู้นำแบบยั่งยืนของ Hargreaves (2007) Bunjang et al. (2020) Sakdasak et al. (2022) Srisawat and Somprach (2015) และ Motham et al. (2023) ได้ดังนี้ ผู้นำมีการให้ความสำคัญกับการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ทั้งการพัฒนิตนเองและทีมงาน มีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ และรอบรู้ต่อสถานการณ์ต่าง ๆ นอกจากนี้ผู้นำมีการส่งต่อความสำเร็จผ่านการสร้างและส่งเสริมความสามารถของทีม พร้อมทั้งแบ่งปันความรู้และโอกาสให้แก่ผู้อื่น การกระจายความเป็นผู้นำเป็นอีกสมรรถนะที่สำคัญ โดยผู้นำต้องรู้จักกระจายอำนาจและความรับผิดชอบ เพื่อให้ทุกคนได้มีบทบาทในการนำและมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ รวมถึงเตรียมพร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่อาจเกิดขึ้น ในขณะเดียวกันผู้นำต้องคำนึงถึงสังคมด้วยการสร้างผลกระทบเชิงบวกต่อชุมชน สังคม และสิ่งแวดล้อม มีความรับผิดชอบต่อสังคม และบริหารความสัมพันธ์กับชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ มีการส่งเสริมความหลากหลาย โดยผู้นำต้องมุ่งเน้นการสร้างสภาพแวดล้อมที่ยอมรับความแตกต่าง เปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วม และเชื่อมั่นในประสิทธิภาพของความหลากหลาย มีความรอบคอบในการใช้ชีวิต ทั้งในด้านการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา โดยคำนึงถึงผลกระทบในทุกด้านและจัดลำดับความสำคัญ รวมถึงมีการเรียนรู้จากประสบการณ์ในอดีต โดยผู้นำรู้จักตนเอง สามารถใช้บทเรียนจากทั้งความสำเร็จและความล้มเหลวที่ผ่านมาในการพัฒนาตนเองและองค์กร มีการวิเคราะห์เหตุและผล และตัดสินใจบนพื้นฐานของข้อมูลที่มี จากหลักการของผู้นำที่ยั่งยืนข้างต้น จะเห็นว่าเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาเพื่อนำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน เพราะเมื่อผู้นำมีการพัฒนาตนเองและพัฒนาองค์กรอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการคำนึงถึงสังคม ซึ่งถือได้ว่าเป็นแนวคิดที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาที่มุ่งไปสู่ความยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs)

การเรียนรู้อย่างลุ่มลึกเป็นการเรียนโดยเข้าใจความหมายของข้อมูลอย่างถ่องแท้ เห็นความสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่างสิ่งที่เรียนกับสิ่งที่เกี่ยวข้องได้อย่างแจ่มชัด และสามารถนำความรู้นั้นไปใช้ประโยชน์กับชีวิตได้ (Entwistle, N., 2009, as cited in Phonlchan, T., n.d.) โดย Fullan et al. (2018) ได้กล่าวถึงการออกแบบการเรียนรู้อย่างลุ่มลึก โดยอาศัยการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่มีความหลากหลายและยืดหยุ่น สอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของผู้เรียน พร้อมทั้งเชื่อมโยงเข้ากับประสบการณ์ในชีวิตจริง เพื่อส่งเสริมศักยภาพของผู้เรียนอย่างเต็มที่ มีการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน โดยต้องออกแบบกิจกรรมที่ช่วยพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์อย่างมีวิจารณญาณ และความสามารถในการแก้ปัญหาที่พบในชีวิตประจำวัน สำหรับในด้านการปฏิบัติการสอน ควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเลือกและรับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเองอย่างสร้างสรรค์ ใช้แนวทางการเรียนรู้ผ่านประเด็นปัญหา ซึ่งจะช่วยให้เพิ่มประสิทธิภาพของการสอนเชิงนวัตกรรม และมีการใช้ความร่วมมือทางการเรียนรู้จากทุกภาคส่วนมาปรับใช้ในการออกแบบการเรียนรู้ให้เกิดทักษะการเรียนรู้อย่างลุ่มลึก ซึ่งจากองค์ประกอบของการออกแบบการเรียนรู้อย่างลุ่มลึกข้างต้น ทำให้เห็นว่าการจัดการเรียนรู้ที่ลุ่มลึกต้องมีการออกแบบการเรียนรู้โดยอาศัยความร่วมมือ มีการออกแบบการเรียนรู้ที่หลากหลาย สามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียน ให้ผู้เรียนสามารถคิดอย่างมีวิจารณญาณ มีเหตุผล เชื่อมโยงกับชีวิตจริงได้

จากผลสำคัญของการปรับตัวให้เป็นผู้รู้เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อให้เกิดความยั่งยืนของสถานศึกษาในการที่ผู้เรียนเลือกศึกษาต่อในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และเกิดความยั่งยืนในการประกอบอาชีพในอนาคตของผู้เรียน ซึ่งมีความจำเป็นที่ผู้เรียนต้องเกิดทักษะการเรียนรู้อย่างลุ่มลึก สามารถค้นพบความสนใจ ความสามารถ ความถนัดของตนเอง ดังนั้นภาวะผู้นำเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนจึงมีความสำคัญในการบริหารงานวิชาการให้เกิดทักษะการเรียนรู้อย่างลุ่มลึกในผู้เรียน จากความเป็นมาและความสำคัญดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาระดับภาวะผู้นำเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนกับระดับการบริหารงานวิชาการให้เกิดทักษะการเรียนรู้อย่างลุ่มลึกในผู้เรียน ของโรงเรียนในสหวิทยาเขตนมินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 รวมถึงศึกษาระดับความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนกับการบริหารงานวิชาการให้เกิดทักษะการเรียนรู้อย่างลุ่มลึกในผู้เรียน เพื่อพิจารณาแนวโน้มความสัมพันธ์ นำไปสู่แนวทางการพัฒนาสมรรถนะเพื่อความยั่งยืนของผู้นำและแนวทางการบริหารงานวิชาการให้เกิดทักษะการเรียนรู้อย่างลุ่มลึกในผู้เรียน เพื่อให้สอดคล้องกับการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (ESD) ให้สำเร็จตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ในปี พ.ศ. 2573 ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน ของโรงเรียนในสหวิทยาเขตนมวินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2
2. เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานวิชาการให้เกิดทักษะการเรียนรู้อย่างลุ่มลึกในผู้เรียน ของโรงเรียนในสหวิทยาเขตนมวินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนกับการบริหารงานวิชาการให้เกิดทักษะการเรียนรู้อย่างลุ่มลึกในผู้เรียน ของโรงเรียนในสหวิทยาเขตนมวินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2

สมมติฐาน

ภาวะผู้นำเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการบริหารงานวิชาการให้เกิดทักษะการเรียนรู้อย่างลุ่มลึกในผู้เรียน ของโรงเรียนในสหวิทยาเขตนมวินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2

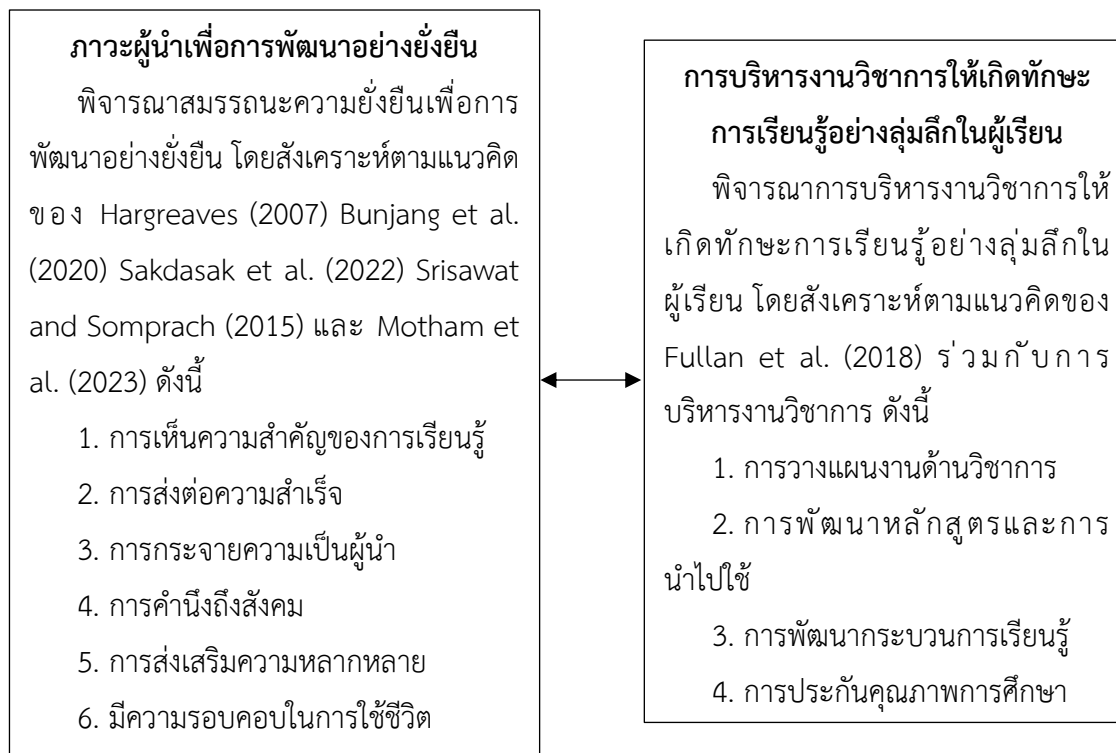
ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ตัวแปร คือ ภาวะผู้นำเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน พิจารณาจากสมรรถนะความยั่งยืนตามแนวคิดของ Hargreaves (2007) Bunjang et al. (2020) Sakdasak et al. (2022) Srisawat and Somprach (2015) และ Motham et al. (2023) เพื่อนำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน ดังนี้ 1) การเห็นความสำคัญของการเรียนรู้ 2) การส่งต่อความสำเร็จ 3) การกระจายความเป็นผู้นำ 4) การคำนึงถึงสังคม 5) การส่งเสริมความหลากหลาย 6) มีความรอบคอบในการแก้ปัญหา และ 7) การเรียนรู้ประสบการณ์ในอดีต

การบริหารงานวิชาการให้เกิดทักษะการเรียนรู้อย่างลุ่มลึกในผู้เรียน พิจารณาจากการบริหารงานวิชาการให้เกิดทักษะการเรียนรู้อย่างลุ่มลึกในผู้เรียน โดยสังเคราะห์ตามแนวคิดของ Fullan et al. (2018) ร่วมกับการบริหารงานวิชาการ ดังนี้ 1) การวางแผนงานด้านวิชาการ 2) การพัฒนาหลักสูตรและการนำไปใช้ 3) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และ 4) การประกันคุณภาพการศึกษา

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

นิยามศัพท์

ภาวะผู้นำเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน หมายถึง ภาวะผู้นำของผู้ผู้อำนวยการโรงเรียนในสหวิทยาเขตนวนรินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยพิจารณาความสามารถ พฤติกรรม สรรถนะเพื่อความยั่งยืน ดังนี้

- 1) การเห็นความสำคัญของการเรียนรู้ คือ ผู้นำส่งเสริมการพัฒนาทั้งตนเองและทีมงานอย่างต่อเนื่อง มีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ และมีความรอบรู้ต่อสถานการณ์ต่าง ๆ
- 2) การส่งต่อความสำเร็จ คือ ผู้นำสร้างและส่งเสริมความสามารถของทีม แบ่งปันความรู้และโอกาส
- 3) การกระจายความเป็นผู้นำ คือ ผู้นำมีการกระจายอำนาจและความรับผิดชอบ เพื่อส่งเสริมให้ทุกคนมีบทบาทในการนำและมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เตรียมพร้อมเพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้น
- 4) การคำนึงถึงสังคม คือ ผู้นำสร้างผลกระทบเชิงบวกต่อชุมชน สังคม และสิ่งแวดล้อม มีความรับผิดชอบต่อสังคม และบริหารความสัมพันธ์กับชุมชน

5) การส่งเสริมความหลากหลาย คือ ผู้นำมุ่งเน้นสร้างสภาพแวดล้อมที่ยอมรับความแตกต่าง เปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วม และเชื่อมั่นในประสิทธิภาพ

6) มีความรอบคอบในการใช้ชีวิต คือ ผู้นำมีการตัดสินใจ แก้ไขปัญหา โดยคำนึงถึงผลกระทบ ในทุก ๆ ด้าน และจัดลำดับความสำคัญ

7) การเรียนรู้ประสบการณ์ในอดีต คือ ผู้นำรู้จักตนเอง ใช้บทเรียนจากความสำเร็จและความล้มเหลวที่ผ่านมาในการพัฒนาตนเองและองค์กร มีการวิเคราะห์เหตุและผลและตัดสินใจบนพื้นฐานของข้อมูล

การบริหารงานวิชาการให้เกิดทักษะการเรียนรู้อย่างลุ่มลึกในผู้เรียน หมายถึง การดำเนินการ เพื่อให้กระบวนการจัดการเรียนรู้ส่งผลให้ผู้เรียนมีความสุขในการเรียน สำเร็จการศึกษาขั้นพื้นฐาน สามารถค้นพบความสนใจ ความถนัด ความสามารถของตนเอง เกิดทักษะที่สำคัญต่อการประกอบอาชีพ นำไปสู่ทักษะการเรียนรู้อย่างลุ่มลึก โดยออกแบบการเรียนรู้อาศัยการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่มีความหลากหลายและยืดหยุ่น สอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของผู้เรียน พร้อมทั้งเชื่อมโยงเข้ากับประสบการณ์ในชีวิตจริง เพื่อส่งเสริมศักยภาพของผู้เรียนอย่างเต็มที่ มีการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน โดยต้องออกแบบกิจกรรมที่ช่วยพัฒนาทักษะการคิด วิเคราะห์อย่างมีวิจารณญาณ และความสามารถในการแก้ปัญหาที่พบในชีวิตประจำวัน สำหรับในด้าน การปฏิบัติการสอน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเลือกและรับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเอง อย่างสร้างสรรค์ ใช้แนวทางการเรียนรู้ผ่านประเด็นปัญหา ซึ่งจะช่วยเพิ่มประสิทธิผลของการสอนเชิงนวัตกรรม และมีการใช้ความร่วมมือทางการเรียนรู้จากทุกภาคส่วนมาปรับใช้ในการบริหารงานวิชาการ โดยพิจารณาการบริหารงานวิชาการให้เกิดทักษะการเรียนรู้อย่างลุ่มลึกในผู้เรียน ดังนี้

1) การวางแผนงานด้านวิชาการ คือ สถานศึกษามีการวางแผนงานวิชาการให้สอดคล้องกับ วิสัยทัศน์และเป้าหมายของสถานศึกษา วิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียนและปรับเปลี่ยนการวางแผน ให้เหมาะสม มีการดำเนินการวิจัยส่งเสริมการพัฒนาทักษะการเรียนรู้โดยเชื่อมโยงกับชีวิตจริงของ ผู้เรียน จัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่มีความหลากหลายและยืดหยุ่น ใช้การนิเทศการศึกษาโดยใช้การ เรียนรู้ร่วมกัน

2) การพัฒนาหลักสูตรและการนำไปใช้ คือ มีการประเมินผล สะท้อนคิด เพื่อนำไปสู่ การพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและการเปลี่ยนแปลงในสังคม ออกแบบ การเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเลือกและรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเองอย่างสร้างสรรค์ ใช้แนวทางการเรียนรู้ผ่านประเด็นปัญหา มีการเชื่อมโยงบูรณาการกับชีวิตจริงตามบริบทของชุมชน ให้เกิดประสิทธิผลสูงสุดกับแนวทางการสอนเชิงนวัตกรรม

3) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ คือ มีการใช้แหล่งเรียนรู้ให้เกิดทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สร้างสภาพแวดล้อมให้ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ พัฒนาศักยภาพความสามารถของผู้เรียน มีการใช้สื่อและเทคโนโลยีในการส่งเสริมการเรียนรู้

4) การประกันคุณภาพการศึกษา คือ สถานศึกษามีการกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาการศึกษา ตามบริบทของสถานศึกษา โดยอาศัยความร่วมมือทางการเรียนรู้จากทุกภาคส่วน มีการนำผลการสะท้อนการเรียนรู้มาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินการให้ตรงตามความสนใจ ความถนัด ความสามารถของผู้เรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารวิชาการ และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ของโรงเรียนในสหวิทยาเขตนมินทร์ สพม. กท 2 จำนวนทั้งสิ้น 80 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง Krejcie and Morgan (1970) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 66 คน สุ่มตัวอย่างแบบง่ายกระจายทั่วทุกหน่วยของประชากร

เครื่องมือวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามประเมินภาวะผู้นำเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน และแบบสอบถามการบริหารงานวิชาการให้เกิดทักษะการเรียนรู้อย่างลุ่มลึกในผู้เรียนของโรงเรียนตนเอง โดยแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ของ Likert (Srisa-ard, 2013) ซึ่งมีการดำเนินการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน และหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC) เมื่อพิจารณารายข้อมีค่าไม่ต่ำกว่า 0.67 ในทุกข้อ จากนั้นมีการทดลองเก็บข้อมูล (try out) กับกลุ่มโรงเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน และทำการหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามประเมินภาวะผู้นำเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน พบว่า มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98 แบบสอบถามประเมินการบริหารงานวิชาการให้เกิดทักษะการเรียนรู้อย่างลุ่มลึกในผู้เรียน พบว่า มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.95 และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ พบว่า มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97

การเก็บรวบรวมข้อมูล

- 1) ผู้วิจัยทำหนังสือถึงผู้ตอบแบบสอบถาม เพื่ออธิบายจุดมุ่งหมายและความสำคัญของการวิจัย พร้อมทั้งขอความร่วมมือตอบแบบสอบถาม
- 2) ผู้วิจัยนำส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล พร้อมกับ Google Form ฉบับสมบูรณ์ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ได้กลับคืนจำนวน 53 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ

80.30 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเพียงพอสำหรับการวิเคราะห์ผลการวิจัย ตามเกณฑ์ของ Babbie (2014) กล่าวว่า การตอบกลับของแบบสอบถามอย่างน้อยร้อยละ 70 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างเพียงพอสำหรับการวิเคราะห์และรายงานผลการวิจัย

3) ผู้วิจัยตรวจสอบคุณภาพของข้อมูลแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืน เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ภาวะผู้นำเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน และการบริหารงานวิชาการให้เกิดทักษะการเรียนรู้อย่างลุ่มลึกในผู้เรียน โดยหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน มีการกำหนดเกณฑ์การแปลความหมาย ดังนี้ (Srisa-ard, 2013)

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 คือ มีระดับภาวะผู้นำหรือระดับการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมากที่สุด
 ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 คือ มีระดับภาวะผู้นำหรือระดับการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมาก
 ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 คือ มีระดับภาวะผู้นำหรือระดับการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง
 ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 คือ มีระดับภาวะผู้นำหรือระดับการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับน้อย
 ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 คือ มีระดับภาวะผู้นำหรือระดับการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

สำหรับการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสอง โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson product moment correlation coefficient) (r) โดยใช้เกณฑ์ การแปลความหมาย ดังนี้ (Srisa-ard, 2013)

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.71-1.00	หมายถึง มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับสูง
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.31-0.70	หมายถึง มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.01-0.30	หมายถึง มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับต่ำ
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.00	หมายถึง ไม่มีความสัมพันธ์กัน

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาภาวะผู้นำเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน ของโรงเรียนในสหวิทยาเขตนวนรินทร์สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2

ตารางที่ 1 ผลการศึกษาภาวะผู้นำเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน ของโรงเรียนในสหวิทยาเขตนมวินทร์
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2

(n = 53)

ภาวะผู้นำเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับภาวะผู้นำ
1. การเห็นความสำคัญของการเรียนรู้	4.18	0.611	มาก
2. การส่งต่อความสำเร็จ	4.25	0.638	มาก
3. การกระจายความเป็นผู้นำ	4.00	0.677	มาก
4. การคำนึงถึงสังคม	4.16	0.715	มาก
5. การส่งเสริมความหลากหลาย	4.01	0.798	มาก
6. การมีความรอบคอบในการใช้ชีวิต	4.13	0.635	มาก
7. การเรียนรู้ประสบการณ์ในอดีต	4.09	0.777	มาก
รวม	4.12	0.616	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ภาวะผู้นำเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน ของโรงเรียนในสหวิทยาเขตนมวินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.12$, S.D. = 0.616) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อันดับสูงสุด คือ ด้านการส่งต่อความสำเร็จ ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.638) และในด้านการกระจายความเป็นผู้นำ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.677)

2. ผลการศึกษาการบริหารงานวิชาการให้เกิดทักษะการเรียนรู้อย่างกลุ่มลึกในผู้เรียน ของโรงเรียนในสหวิทยาเขตนมวินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2

ตารางที่ 2 ผลการศึกษาการบริหารงานวิชาการให้เกิดทักษะการเรียนรู้อย่างกลุ่มลึกในผู้เรียน ของโรงเรียนในสหวิทยาเขตนมวินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2

(n = 53)

การบริหารงานวิชาการให้เกิดทักษะการเรียนรู้ อย่างกลุ่มลึกในผู้เรียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการ บริหารงานวิชาการ
1. การวางแผนงานด้านวิชาการ	4.22	0.575	มาก
2. การพัฒนาหลักสูตรและการนำไปใช้	4.21	0.638	มาก
3. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	4.17	0.644	มาก
4. การประกันคุณภาพการศึกษา	4.27	0.593	มาก
รวม	4.22	0.559	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า การบริหารงานวิชาการให้เกิดทักษะการเรียนรู้อย่างลุ่มลึกในผู้เรียน ของโรงเรียนใน สหวิทยาเขตนมวันทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.22$, S.D. = 0.559) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อันดับสูงสุด คือ ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.593) และในด้านการพัฒนา กระบวนการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.644)

3. ผลการศึกษาคความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนกับการบริหารงาน วิชาการให้เกิดทักษะการเรียนรู้อย่างลุ่มลึกในผู้เรียน ของโรงเรียนในสหวิทยาเขตนมวันทร์ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2

ตารางที่ 3 ผลการศึกษาคความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนกับการบริหารงาน วิชาการให้เกิดทักษะการเรียนรู้อย่างลุ่มลึกในผู้เรียน โรงเรียนในสหวิทยาเขตนมวันทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2

(n = 53)

ภาวะผู้นำเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน	การบริหารงานวิชาการให้เกิดทักษะการเรียนรู้ อย่างลุ่มลึกในผู้เรียน				
	การวางแผนงาน ด้านวิชาการ	การพัฒนา หลักสูตรและการ นำไปใช้	การพัฒนา กระบวนการเรียนรู้	การประกัน คุณภาพการศึกษา	(Ytot)
การเห็นความสำคัญของการเรียนรู้	0.73**	0.64**	0.66**	0.68**	0.75**
การส่งเสริมความสำเร็จ	0.63**	0.54**	0.68**	0.67**	0.69**
การกระจายความเป็นผู้นำ	0.73**	0.64**	0.67**	0.72**	0.76**
การคำนึงถึงสังคม	0.59**	0.61**	0.70**	0.66**	0.69**
การส่งเสริมความหลากหลาย	0.64**	0.61**	0.67**	0.72**	0.72**
การมีความรอบคอบในการใช้ชีวิต	0.70**	0.67**	0.71**	0.70**	0.76**
การเรียนรู้ประสบการณ์ในอดีต	0.77**	0.67**	0.68**	0.74**	0.78**
(Xtot)	0.77**	0.70**	0.76**	0.78**	0.82**

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 พบว่า ภาวะผู้นำเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนมีความสัมพันธ์กับการบริหารงาน วิชาการให้เกิดทักษะการเรียนรู้อย่างลุ่มลึกในผู้เรียน โรงเรียนในสหวิทยาเขตนมวันทร์ สหม. กท 2 ใน ภาพรวม มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง ($r = 0.82^{**}$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านของภาวะผู้นำเพื่อการพัฒนา

พัฒนาอย่างยั่งยืน พบว่า การเรียนรู้ประสบการณ์ในอดีตมีความสัมพันธ์กับการบริหารงานวิชาการให้เกิดทักษะการเรียนรู้อย่างลุ่มลึกในผู้เรียนอยู่ในระดับสูง ซึ่งมีค่ามากที่สุด ($r = 0.78^{**}$) และด้านการส่งต่อความสำเร็จกับด้านการคำนึงถึงสังคมมีความสัมพันธ์กับการบริหารงานวิชาการให้เกิดทักษะการเรียนรู้อย่างลุ่มลึกในผู้เรียนน้อยที่สุด โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันอยู่ในระดับปานกลาง ($r = 0.69^{**}$) ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผลการวิจัย

1. จากการศึกษาภาวะผู้นำเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน ของโรงเรียนในสหวิทยาเขตนวนรินทร์ สพม. กท 2 โดยรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนในสหวิทยาเขตนวนรินทร์เป็นโรงเรียนในเมืองและอยู่ในเขตชุมชน ส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ถึงขนาดใหญ่พิเศษ ทำให้มีคณะผู้บริหารครอบคลุมทุกฝ่ายงาน มีการแบ่งฝ่ายงานอย่างเป็นระบบ ผู้บริหารจำเป็นต้องพัฒนาตนเอง เห็นความสำคัญของการเรียนรู้ จนเกิดความชำนาญในการทำงาน นำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน ซึ่งผลการวิจัยมีความสอดคล้องกับที่ Sakdasak et al. (2022) ได้ศึกษาระดับภาวะผู้นำที่ยั่งยืนของผู้บริหารสถานศึกษา ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี พบว่า อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อันดับสูงสุด คือ ด้านการส่งต่อความสำเร็จ ซึ่งสามารถพิจารณาได้ว่า ความยั่งยืนของผู้นำคือการส่งต่อ ถ่ายทอดประสบการณ์ที่ควรนำไปปรับใช้และพัฒนาต่อไป และในด้านการกระจายความเป็นผู้นำ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด แต่ค่าเฉลี่ยยังอยู่ในระดับมากเมื่อเทียบกับเกณฑ์ ซึ่งสามารถพิจารณาได้ว่าอาจมีเหตุผลจากการกังวลในการตัดสินใจของทีมงาน ซึ่งสอดคล้องกับที่ Saiphayasri et al. (2023) ได้ศึกษาความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำแบบกระจายความเป็นผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สพป.สุรินทร์ เขต 3 พบว่า องค์ประกอบภาวะผู้นำแบบกระจายความเป็นผู้นำด้านการตัดสินใจมีความต้องการจำเป็นมากที่สุด รองลงมาคือด้านวัฒนธรรมการทำงานเป็นทีม ซึ่งแสดงให้เห็นว่า คณะครูส่วนใหญ่ประเมินสภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำแบบกระจายความเป็นผู้นำด้านการตัดสินใจและด้านวัฒนธรรมการทำงานเป็นทีมอยู่ในระดับน้อย ทำให้เห็นว่าผู้นำส่วนใหญ่ยังมีความกังวลในการตัดสินใจ และอาจมีวัฒนธรรมการทำงานเป็นทีมในระดับไม่สูงมาก ผู้นำจึงอาจกังวลในการตัดสินใจของทีมงาน ทำให้ภาวะผู้นำเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนในด้านการกระจายความเป็นผู้นำ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

2. การบริหารงานวิชาการให้เกิดทักษะการเรียนรู้อย่างลุ่มลึกในผู้เรียน ของโรงเรียนในสหวิทยาเขตนวนรินทร์ สพม. กท 2 โดยรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนในสหวิทยาเขตนวนรินทร์เป็นโรงเรียนในเมืองและอยู่ในเขตชุมชน ส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ถึงขนาดใหญ่พิเศษ จึงมีความพร้อมของกระบวนการจัดการเรียนรู้ สื่ออุปกรณ์ เทคโนโลยี รวมถึงการได้รับความร่วมมือจากชุมชน เกิดแหล่งเรียนรู้ในชุมชน ซึ่งจะช่วยให้เกิดทักษะการเรียนรู้อย่างลุ่มลึกในผู้เรียน และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อันดับสูงสุด คือ ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา

อาจเป็นเพราะว่า การประกันคุณภาพการศึกษา มีการกำหนดเป้าหมายตามบริบทของสถานศึกษา ชุมชน มีการนำผลการสะท้อนการเรียนรู้มาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการบริหารงานวิชาการให้เกิดทักษะการเรียนรู้ตรงตามความสนใจ ความถนัด ความสามารถของผู้เรียน ซึ่งผลการวิจัยมีความสอดคล้องกับที่ Sakdasak et al. (2022) พบว่า การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด และจากที่ผู้วิจัย ได้ศึกษา พบว่า ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ซึ่งหากพิจารณาในรายละเอียดของ การพัฒนาระบบการเรียนรู้ จะรวมถึงการใช้สื่อและเทคโนโลยีที่หลากหลาย ซึ่งการใช้สื่อและเทคโนโลยีที่หลากหลายเป็นการเปิดโอกาสให้การเรียนรู้ของนักเรียนสามารถเข้าถึงการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบันของสังคม นำมาสู่การส่งเสริมศักยภาพในด้านต่าง ๆ ของนักเรียน ส่งเสริมให้นักเรียนสามารถ ค้นพบความสนใจ ความสามารถของตนเอง ซึ่งการใช้สื่อและเทคโนโลยีที่หลากหลายอาจเป็นสิ่งที่ต้อง พัฒนาทั้งผู้บริหารและครูที่มีช่วงวัยแตกต่างกัน เพื่อนำไปสู่การสร้างทักษะการเรียนรู้อย่างลุ่มลึกใน ผู้เรียนและการพัฒนาอย่างยั่งยืนต่อไป

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนกับการบริหารงานวิชาการให้เกิด ทักษะการเรียนรู้อย่างลุ่มลึกในผู้เรียน ของโรงเรียนในสหวิทยาเขตนวนรินทร์ สพม. กท 2 ในภาพรวมมี ความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับสูง ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเป็น เพราะหาว่า หากผู้นำมีการพัฒนาอย่างยั่งยืน เห็นความสำคัญของการเรียนรู้ มีการส่งเสริมความ หลากหลาย จะสอดคล้องกับการบริหารงานวิชาการให้เกิดทักษะการเรียนรู้อย่างลุ่มลึกในผู้เรียน ทำให้ ผู้เรียนสามารถค้นพบความต้องการ ความสนใจ ความถนัดของตนเอง รวมถึงส่งเสริมความสามารถของ ผู้เรียน ซึ่งผลการวิจัยมีความสอดคล้องกับที่ Sakdasak et al. (2022) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง ภาวะผู้นำที่ยั่งยืนกับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ พบว่า อยู่ในระดับสูง และจากที่ผู้วิจัยได้ ศึกษาเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านของภาวะผู้นำเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน พบว่า การเรียนรู้ประสบการณ์ ในอดีตมีความสัมพันธ์กับการบริหารงานวิชาการให้เกิดทักษะการเรียนรู้อย่างลุ่มลึกในผู้เรียนอยู่ใน ระดับสูง ซึ่งสามารถพิจารณาได้ว่า ประสบการณ์จะช่วยพัฒนาทักษะได้ดีกว่าการเรียนรู้จากทฤษฎี ซึ่ง สอดคล้องกับที่ Kolb (1984) อธิบายแนวคิดที่สำคัญว่า ประสบการณ์มีผลต่อการพัฒนาทักษะการ วางแผน และเมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างการเรียนรู้ประสบการณ์ในอดีตกับการวางแผนงานด้าน วิชาการ ซึ่งมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง และมีค่ามากที่สุด ทำให้พบว่าแนวคิดที่ว่าประสบการณ์มีผล ต่อการพัฒนาทักษะการวางแผนเป็นแนวคิดที่สามารถนำมาปรับใช้ได้ ซึ่งเมื่อพิจารณาความสัมพันธ์เป็น รายด้านของภาวะผู้นำเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนกับการบริหารงานวิชาการให้เกิดทักษะการเรียนรู้อย่าง ลุ่มลึกในผู้เรียน พบว่า มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูงในหลายด้าน ได้แก่ การเห็นความสำคัญของการ เรียนรู้ อาจเป็นเพราะว่า หากผู้นำเห็นความสำคัญของการเรียนรู้จะสามารถนำไปสู่การพัฒนาวิสัยทัศน์ ช่วยให้ผู้ผู้นำมองเห็นภาพรวม สามารถรับมือกับความท้าทายที่ซับซ้อนในปัจจุบัน รวมถึงช่วยส่งเสริมให้

บุคลากรพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง นำไปสู่การสร้างวัฒนธรรมแห่งการเรียนรู้ในโรงเรียน ซึ่งจะส่งผลต่อคุณภาพการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนสอดคล้องกับที่ Yaakob et al. (2020) ได้ศึกษาปัจจัยแห่งความสำเร็จของภาวะผู้นำที่ยั่งยืน ซึ่งการมุ่งเน้นที่ผู้เรียนและการเรียนรู้อย่างลุ่มลึก ผู้นำมีการสนับสนุนและติดตามพัฒนาครู ซึ่งจะช่วยส่งเสริมให้สามารถจัดการเรียนรู้ได้ตามความต้องการของผู้เรียน นำไปสู่ความยั่งยืน ต่อมาคือด้านการกระจายความเป็นผู้นำ อาจเป็นเพราะว่า การกระจายความเป็นผู้นำช่วยให้เกิดมุมมองที่หลากหลาย ครูในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรที่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียน ต่อมาคือด้านการส่งเสริมความหลากหลาย อาจเป็นเพราะว่า เมื่อผู้นำเข้าใจในความหลากหลาย จะส่งผลต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย ซึ่งจะช่วยตอบสนองรูปแบบการเรียนรู้ที่แตกต่างของผู้เรียน ให้ตรงตามความต้องการของผู้เรียนได้ ต่อมาคือด้านการมีความรอบคอบในการใช้ชีวิต อาจเป็นเพราะว่า หากผู้นำมีความรอบคอบในการทำงาน จะนำไปสู่การวางแผนการบริหารงานวิชาการได้อย่างเป็นระบบ ตัดสินใจได้อย่างรอบด้าน และสุดท้ายคือด้านการเรียนรู้ประสบการณ์ในอดีต อาจเป็นเพราะว่า ผู้นำได้นำบทเรียนมาปรับปรุงการบริหารงานวิชาการ ใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์ช่วยในการตัดสินใจด้านต่าง ๆ นำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนอย่างลุ่มลึก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

ข้อเสนอแนะจากผลการศึกษา พบว่า

- 1) ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมการกระจายความเป็นผู้นำให้มากขึ้น โดยการมอบหมายอำนาจในการตัดสินใจให้กับหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในการบริหารจัดการภายในกลุ่มสาระ ควรจัดให้มีการประชุมร่วมกันระหว่างผู้บริหารและครูอย่างสม่ำเสมอ เพื่อรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการพัฒนางานวิชาการ
- 2) ควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการด้านการใช้สื่อและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอนให้กับครูทุกช่วงวัย โดยแบ่งเป็นระดับพื้นฐานและระดับก้าวหน้า ส่งเสริมให้ครูพัฒนานวัตกรรมการสอนที่เหมาะสมกับบริบทของผู้เรียน และสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบัน
- 3) จากผลการศึกษา ภาวะผู้นำเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนมีความสัมพันธ์กับการบริหารงานวิชาการให้เกิดทักษะการเรียนรู้อย่างลุ่มลึกในผู้เรียน ของโรงเรียนในสหวิทยาเขตนมวันท์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 ในด้านการเรียนรู้ประสบการณ์ในอดีตมีความสัมพันธ์กับการบริหารงานวิชาการให้เกิดทักษะการเรียนรู้อย่างลุ่มลึกในผู้เรียนมากที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับประสบการณ์ทำงาน ทั้งที่เกิดผลสำเร็จและส่วนที่ควรพัฒนา วางแผนแนวทางในการบริหารงานวิชาการให้เกิดประสิทธิผลมากที่สุด รวมถึงสานต่อแนวทางปฏิบัติที่ดี นำสู่วัฒนธรรมองค์กร

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ควรศึกษาปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการกระจายความเป็นผู้นำในสถานศึกษา ศึกษารูปแบบการกระจายความเป็นผู้นำที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาในประเทศไทย รวมถึงศึกษาแนวทางการเสริมสร้างความมั่นใจในการตัดสินใจให้กับครูผู้นำ
- 2) ควรศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยีของครูแต่ละช่วงวัย แนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านดิจิทัลของครูที่มีประสิทธิภาพ
- 3) ควรศึกษาภาวะผู้นำเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการให้เกิดทักษะการเรียนรู้อย่างลุ่มลึกในผู้เรียน

References

- Babbie, E. R. (2014). *The practice of social research* (14th ed.). Cengage Learning.
- Bunjang, S., Wichitpatcharaporn, W., & Sakulthanasak Moore, K. (2020, March 20-21). *The relationship between sustainable leadership of administrators and effectiveness of school under Nonthaburi Primary Educational Service Area Office 1*. [Paper presentation]. Vongchavalitkul University National Conference 2020, Nakhon Ratchasima, Thailand. <https://edad.edu.ku.ac.th/Thesis%20IS%2026/36%20%20Suwittra%20%20Bunjan.pdf> in Thai]
- Fullan, M., Quinn, J., & McEachen, J. (2018). *Deep learning: engage the world change the world*. Corwin Press.
- Hargreaves, A. (2007). Sustainable leadership and development in education: Creating the future, conserving the past. *European Journal of Education*, 42(2), 223-233. https://www.erst.ie/wp-content/uploads/Sustainable-Leadership-and-Development-in-Education_Andy-Hargreaves.pdf
- Kolb, D. A. (1984). *Experiential learning: Experience as the source of learning and development*. Prentice Hall.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- Motham, T., Phengsawat, W., & Pheasa, E. (2023). The Factor of Sustainable Leadership for School Administrators under the Educational Service Area Office Nakhon Phanom. *The Journal of Research and Academic*, 6(3), 77-92. <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/jra/article/view/260227/176870> [in Thai]

- Office of the Basic Education Commission. (2023). *Policy and focus of the Office of the Basic Education Commission for the fiscal year 2023*.
<https://www.obec.go.th/archives/814223> [in Thai]
- Phonlchan, T. (n.d.). *Deep learning and reflective thinking*.
http://www.med.nu.ac.th/dpMed/fileKnowledge/80_2016-12-06.pdf [in Thai]
- Saiphayasri, T., Yordsala, S., & Kakkaew, V. (2023). Guidelines for the Distributed Leadership Development of School Administrators under the Surin Primary Educational Service Area Office 3. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*, 18(1), 15-28. <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/sskrujournal/article/view/264634/181992> [in Thai]
- Sakdasak, W., Pranpa, M., & Srimarut, B. (2022). Development Guidelines for Sustainable leadership and Academic Administrative Efficiency of School Administrators under the Secondary Educational Service Area Office Nonthaburi. *Journal of Education Studies*, 50(1), Article 9. <https://doi.org/10.58837/CHULA.EDUCU.50.1.8> [in Thai]
- Srisawat, T., & Somprach, K. (2015). Sustainable Leadership of School Principal in School Under The Secondary Educational Service Area Office 19. *Journal of Education KHON KAEN UNIVERSITY*, 38(4), 57-64. <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/EDKKUJ/article/view/48494/40293> [in Thai]
- Srisa-ard, B. (2013). *Introduction to research* (9th ed.). Suweeriyasan. [in Thai]
- Supapoj, N. (2021). Development of self-understanding in education and career to prepare for a career of students in Mattayomsuksa 3 of schools in Chatuchak and Ladprao districts. *Academic Journal of North Bangkok University*, 10(2). <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/NBU/article/view/249125/169320> [in Thai]
- Suwani, S. (2012). Key Factors for Sustainable Leadership. *Parichart Journal Thaksin University*, 25(1), 77-85. [in Thai]
- Yaakob, M. F. M., Hashim, N. H., Yusof, M. R., Fauzee, M. S. O., Aziz, M. N. A., Khun-Inkeeree, H., Habibi, A., & Bing, K. W. (2020). Critical Success Factors of Sustainable Leadership: Evidence from high-achievement School. *Universal Journal of Educational Research*, 8(5), 1665-1675.
<https://doi.org/10.13189/ujer.2020.080502>